

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ

*Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
студентів і молодих учених*

(м. Бердянськ, 18-19 лютого 2020 р.)

Бердянськ 2020

УДК 330(063)

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ТОВ «Бердянський університет менеджменту і бізнесу»
(протокол № 6 від 29.01.2020 року)*

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

УКРАЇНА

ТОВ «Бердянський університет менеджменту і бізнесу» (Антошкіна Л.І., д.е.н., професор).

КИТАЙ

Институт экономики и управления, Хулунбуирский университет, г. Хайлар, (Сюэфен Ли (Xuefeng Li), профессор, директор института экономики и управления Хулунбуирского университета, г. Хайлар. КНР; Вороновская Елена Владимировна, профессор института экономики Хулунбуирского университета, г. Хайлар. КНР).

ЗА ПІДТРИМКИ:

УКРАЇНА

*Бердянський машинобудівний коледж НУ «Запорізька політехніка»
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві*

ЗАРУБІЖНІ ДЕРЖАВИ

*Открытый университет (Open University), (Великобританія)
Ташкентський державний економічний університет, (Узбекистан)
Університет Еразма, (Нідерланди)
Університет Аризони, (США)
Восточно-европейская ассоциация университетов, (РФ)
Російський державний аграрний університет – МСХА ім. К.А. Тимирязева, (РФ)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

*Антошкіна Л.І. – д.е.н., професор; Антошкін В.К. – д.е.н., доцент; Рунчева Н.В. – д.е.н., професор;
Юрченко Ю.Ю. – д.е.н., доцент; Горяча О.Л. – к.е.н., доцент; Бритвнко А.С. – к.е.н., доцент; Добренко О.О. – к.е.н., доцент; Міхов Л.І. – к.е.н., доцент, Клименко А.А. – к.е.н., доцент, Сільченко І.А. – ст.викладач;
Степанова В.О. – ст. викладач.*

Розвиток соціально-економічних систем у трансформаційних умовах: Матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. студентів і молодих учених (м. Бердянськ, 18-19 лютого 2020 р). – Бердянськ-Київ: ФОП Халіков Р.Х., 2020. – 190 с.

ISBN: 978-617-7565-37-7

У збірнику надруковано матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих учених «Розвиток соціально-економічних систем у трансформаційних умовах», яка відбулася 18-19 лютого 2020 року в ТОВ Бердянському університеті менеджменту і бізнесу.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів закладів освіти, фахівців-практиків.

УДК 330(063)

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори матеріалів. Висловлені авторами думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Переклади і передруки дозволяються лише за згодою автора.

ISBN 978-617-7565-37-5

© Авторський колектив, 2020
© ТОВ «Бердянський університет менеджменту і бізнесу», 2020
© Кафедра економіки і фінансів, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	9
<i>Антошкіна Л.І., Антошкін В.К.</i>	9
ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ В АГРОСФЕРІ УКРАЇНИ	
<i>Юрченко Ю.Ю.</i>	10
ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ	
<i>Беляшкіна К.Р.</i>	12
АНАЛІЗ БАЛАНСА МОЛОКА В РОСІИ	
<i>Большакова К.А.</i>	13
ОСНОВНЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ РЫНКА КОРМОВ ДЛЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ЖИВОТНЫХ В РОСІИ	
<i>Бондарь О.В.</i>	14
ОСОБЛИВОСТІ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ	
<i>Власенко В.В.</i>	17
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ДЕТЕРМІНАЦІЯ МЕТОДІВ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕКЛАМИ	
<i>Вороновский Б.И.</i>	18
РАЗВИТИЕ РЫНКА ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ	
<i>Гао Хун Янь</i>	20
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЖУРНАЛИСТИКА: ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ	
<i>Генри Джингура (Genri Jinjura)</i>	22
МИРОВОЙ РЫНОК ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ	
<i>Го Вэй Вэй</i>	23
ТЕРМИНОЛОГИЯ В РАЗВИТИИ РУССКО-КИТАЙСКИХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ	
<i>Голда Д.В.</i>	25
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА РЕГІОНУ	
<i>Ігнатенко М.М., Лаврега Г.Р.</i>	27
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТИ ВИРІШЕННЯ СУСПІЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ АГРОБІЗНЕСУ	
<i>Ли Пин (Li Pin)</i>	28
ЭФФЕКТИВНОЕ РЕШЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ	
<i>Мірошніченко О.О.</i>	30
АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНИХ НАДХОДЖЕНЬ У СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	
<i>Міхов Л.І.</i>	32
ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ	
<i>Мельничук А.А.</i>	34
РАЗВИТИЕ ИНТЕГРИРОВАННЫХ ОБРАЗОВАНИЙ В АПК РОСІИ	
<i>Меловская Ольга (Olga Melovskaya)</i>	36
ІНФОРМАЦІОННИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ЗДРАВООХРАНЕННІ НІДЕРЛАНДОВ	
<i>Нимбаев Марат (Marat Nimbaev)</i>	38
ДИНАМИЧЕСКИЙ СЦЕНАРИЙ РАЗВИТИЯ УЗБЕКИСТАНА	

<i>Пеньковський В.С.</i>	39
РОЗВИТОК МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	
<i>Проценко В.</i>	41
КВАРТЕТ МУЛЬТИДЕРЖАВНИХ СТРАТЕГІЙ ТА ЇХ УРАХУВАННЯ ПРИ АНАЛІЗІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ	
<i>Клименко А.А., Романенко В.В., Семенов К.О.</i>	43
РОЗВИТОК МІСТ ТА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	
<i>Рунчева Н.В., Бритвенко А. С., Кравцова Л.А.</i>	45
БІДНІСТЬ І ЖИТЛО В УКРАЇНІ	
<i>Смирнов І.О.</i>	46
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ТА АНАЛІЗУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	
<i>Соловйов Д.І., Агапов Д.Є.</i>	48
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ	
<i>Ставрунова В.О., Поздняков О.С.</i>	50
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ	
<i>Стивен Молл (Steven Moll)</i>	52
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ФИЛОСОФИЯ ВОСТОКА И ЗАПАДА	
<i>Сяо Янь-Цзы (Xiao Yan-Zi), PhDs</i>	54
ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ КОТЛОАГРЕГАТОВ	
<i>Клименко А.А., Товмасын З.А.</i>	55
МОДЕЛІ ЦІНОУТВОРЕННЯ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	
<i>Ха Си Би Ли Ге (Ha Si Bi Li Ge)</i>	57
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПЕРЕРАБОТКИ ЛИСТЬЕВ В ТВЕРДОЕ ТОПЛИВО	
<i>Ха Си Би Ли Ге (Ha Si Bi Li Ge)</i>	58
УЛУЧШЕНИЕ ЭКОЛОГИИ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ	
<i>Хан Чаобо</i>	60
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ	
<i>Ху Цзыньбо</i>	62
ЯЗЫК - РЕАЛЬНЫЙ РЕСУРС ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	
<i>Цзян Чао (Jiang Chao), PhDs</i>	64
ЭФФЕКТИВНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕПЛОВЫХ НАСОСОВ	
<i>Чан Чэнь</i>	65
ЭКОЛОГИЗАЦИЯ ЭКОНОМИКИ	
<i>Чжан Юз</i>	67
ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ АВТОНОМНОГО РАЙОНА ВНУТРЕННЯЯ МОНГОЛИЯ	
<i>Шабалін О.О.</i>	69
РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІЦІ ДЕРЖАВИ	
СЕКЦІЯ 2. СТАТИСТИКА, ОБЛІК І АУДИТ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	71
<i>Жучінський О.Ю.</i>	71
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПІДПРИЄМСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	
<i>Коваль С.В.</i>	72
ЗМІСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕТАПІВ АНАЛІЗУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ	

ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Круковська О.В.</i>	74
ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПРОЦЕСІ ЇХ ОБЛІКУ	
<i>Мармуль Л.О., Кучеренко М.А.</i>	76
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ Й ОЦІНКИ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Попова Н.О.</i>	77
ОЦІНКА СЕЗОННИХ КОЛИВАНЬ ПОКАЗНИКІВ ЗАЙНЯТОСТІ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	
<i>Українська М.О., Фокіна М.С.</i>	79
БАГАТОВИМІРНИЙ СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Чжасо Юэ Ронг</i>	81
НЕОБХОДИМОСТЬ ГАРМОНИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОЙ ОТЧЕТНОСТИ	
<i>Ши Цянь</i>	83
ПРОФЕССИЯ БУХГАЛТЕРА В КИТАЕ И ЕЕ ПРЕСТИЖНОСТЬ	
<i>Білоцерковець А.О.</i>	85
ВИДИ І ПАРАМЕТРИ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТА	
<i>Алієва С.А.</i>	87
ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ АУДИТОРІВ	
<i>Проценко В.С.</i>	89
МЕТОДИКА МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ АУДИТУ	
СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ І МОДЕЛЕЙ В ЕКОНОМІЦІ	91
<i>Горяча О.Л., Ільїнська Т.В.</i>	91
СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧО - ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Вороновский И.Б.</i>	94
ОПРЕДЕЛЕНИЕ ВЛИЯНИЯ WI-FI НА ОРГАНИЗМ ЧЕЛОВЕКА	
<i>Егоров М.В.</i>	95
НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В АПК	
<i>Каширин А.</i>	98
ЦИФРОВОЕ СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО РОССИИ	
<i>Лебединська О.І.</i>	101
ОЦІНКА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Марченко О.А., Постол А.А.</i>	103
ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ТУРИСТИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	
<i>Плевако Я.А.</i>	104
КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ Й МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ	
СЕКЦІЯ 4. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВИ ТА РЕГІОНІВ	107
<i>Горяча О.Л., Бурцева В.О.</i>	107

*Марченко О.А.,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна*

*Постол А.А.,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
м. Мелітополь, Україна*

ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ТУРИСТИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

В останні роки і науковці, і практики все більше уваги приділяють вирішенню проблем розвитку сільського зеленого туризму. При цьому переважна більшість досліджень присвячена соціально-економічним аспектам здійснення туристичної діяльності на селі. Водночас відомо, що при надмірному й тривалому туристичному навантаженні природне середовище зазнає деструктивних впливів та змін. Види негативного впливу досить різноманітні: витоптування стежок, надґрунтового покриву, підстилки і підросту; пошкодження дерев; деградація рослинного покриву внаслідок збору грибів, ягід, квітів і трав; ущільнення ґрунту; відлякування тварин, виснаження рибних та мисливських угідь; обвали й осипання схилів, ерозія ґрунтів та ін.; виникнення лісових пожеж; забруднення повітря викидами автотранспорту; засмічування території; забруднення поверхневих і підземних вод [1, с. 109].

Досить негативним явищем внаслідок надмірного туристичного навантаження і комплексного погіршення довкілля є створення психологічного дискомфорту для відпочиваючих, що призводить до зниження ефекту оздоровлення та відпочинку і, з часом, – до зменшення кількості туристів і рейтингу туристичного об'єкту і навіть DESTИНАЦІЇ. Тому важливим є встановлення норм або нормативів туристичного навантаження. Під ними розуміється допустима кількість туристів на одиницю площі, які одночасно можуть перебувати в межах певної території після її пристосування до туристичних потреб, яка не викликає негативних наслідків щодо екології і природних умов і ресурсів.

Кількісні та якісні показники й норми туристичного навантаження залежить від фізико-географічних особливостей; морфологічної й ландшафтної будови; функціональної спрямованості господарського використання території [2, с. 25]; природної стійкості ландшафтів та сезону року. Найбільший опір впливам навантаження здійснюють приморські природні комплекси, найменший – поверхневі рівнинні й низовинні. Вітчизняними науковцями [3, 4, 5, 6] були встановлені нормативні показники туристичного навантаження для різних природних зон і комплексів країни.

Туристична місткість – це загальна кількість осіб, які можуть одночасно перебувати на даній території, не завдаючи шкоди природному середовищу. Вона пов'язана з туристичним навантаженням і залежить від норми навантаження, площі території розміщення або DESTИНАЦІЇ, часу перебування туристів в її межах та особливостей їх поведінки, тривалості сприятливого погодно-кліматичного періоду. Туристичну місткість можна визначити для кожного сезону окремо:

$$V_i = \frac{N_i \times S_i \times C}{D_i} \quad (1)$$

де V_i – туристична місткість i -ї території, кількість осіб;

N_i – норма туристичного навантаження на i -ту територію, осіб/км²;

S_i – площа i -ї туристичної території, км²;

C – тривалість туристичного періоду (сезону), днів;

D_i – середня тривалість перебування туристів і відпочиваючих на i -й території, днів.

Важливою умовою організації туристичної діяльності в межах природоохоронних територій є наявність достовірної та актуальної інформації про стан ландшафтів і природних комплексів та їх екологічну стійкість. Для обґрунтування зміни підходів до використання природних туристичних комплексів й територій необхідне здійснення моніторингу й проведення оцінки сучасного стану ландшафтів.

Це є основою для розробки екологічно оптимальних способів використання природних об'єктів у сільському зеленому туризмі. Для цього доцільно використовувати метод визначення ступеня екологічної стійкості (витривалості) ландшафту. В загальному розумінні, екологічна стійкість являє собою певну властивість природно-територіального комплексу або ландшафту зберігати динаміку сталого природного розвитку в умовах антропогенних навантажень.

Джерела та література:

1. Ігнатенко М.М. Соціально-економічний розвиток сільських територій: монографія. Херсон: Айлант, 2010. 218 с.
2. Романюк І.А. Стратегічне управління розвитком галузі туризму на засадах формування корпоративної культури туристичних підприємств. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2016. № 2 (34). С. 24-27.
3. Шупік Б.В. Зарубіжний досвід у регулюванні туризму. *Держава та регіони*. 2009. № 1. С.200-207.
4. Мармуль Л.О. Роль стратегічного аналізу в управлінні виробничою діяльністю сільськогосподарських підприємств. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Вип. 2. Т. 1. Економічні науки. Полтава: ПДАА. 2011. С. 152-157.
5. Ворошилова Г.О. Розвиток інвестиційних процесів у міжнародному туризмі. Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків і залучення іноземних інвестицій: регіональний аспект. Донецьк: ДонНУ, 2010. 1050 с.
6. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія. К. : Київ. нац. торг-екон. ун-т, 2006. 537 с.

Плевако Я.А.,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»,
м. Переяслав, Україна

КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ Й МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Методичні засади оцінки ефективності розвитку малих підприємств сільського зеленого туризму в межах окремої території (регіону) полягає у визначенні комплексних економічних, соціальних та екологічних показників, а також прямих ефектів від їх функціонування. В основі методики лежать наукові праці О. Дудзяк, Л. Забуранної, М. Ігнатенка, О.Марченко, Л. Мармуль, І. Романюк, В. Ярового та інших, в яких висвітлені проблеми соціально-економічного розвитку туристичних підприємств сільських територій та проведено оцінку економічної ефективності організації господарської діяльності.

Очевидно, що прямий економічний ефект буде являти собою дохід як результат витрат туриста на надані малим підприємством послуги, товари та продукти, екскурсії, поїздки тощо, за мінусом нарахувань [1, с. 48]. Економічний ефект від розвитку малих підприємств сільського зеленого туризму буде проявлятися, насамперед, у створенні додаткових робочих місць для сільських жителів, а також у стимулюванні розвитку слабких